

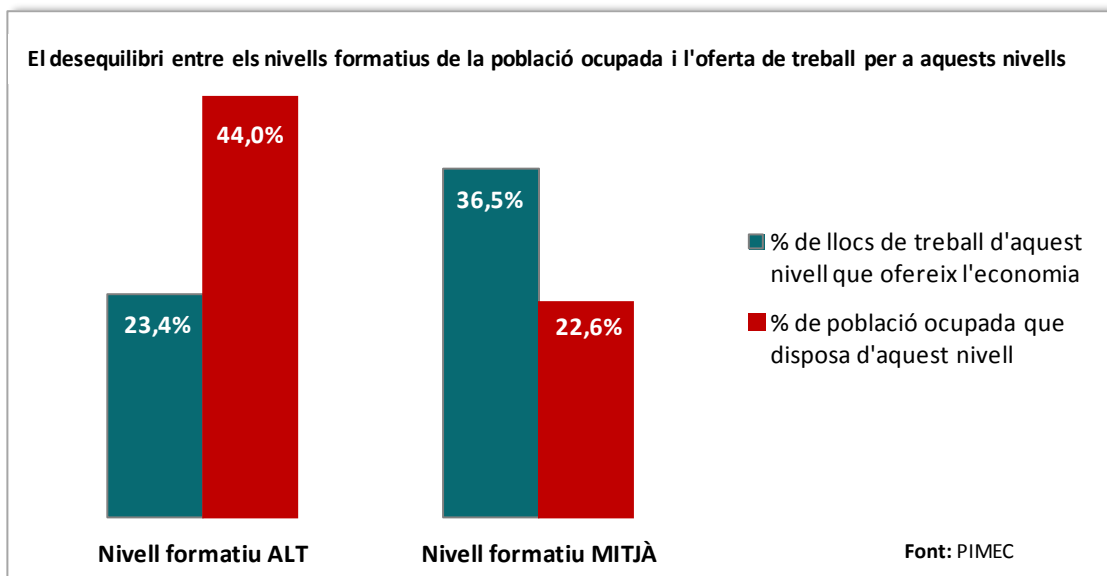
Model educatiu i dèficit en formació tècnica

Oriol Martínez Alòs-Moner, economista.

“Per a fer front als desequilibris educatius, és necessari fer-ho des d'un enfocament global, que consideri totes les fases de l'educació i l'estructuració del mercat de treball.”

La realitat del prestigi internacional que tenen tant les escoles de negocis catalanes (IESE, ESADE) com les nostres universitats, és l'altra cara de la moneda d'un sistema educatiu desequilibrat, en perjudici de la formació tècnica, la col·loquialment coneguda «formació professional». Les raons són diverses, començant per la particular relació de Catalunya amb Espanya. Certament, a partir de la restauració de la Generalitat—amb l'autonomia per a regular competències com l'educació, que no és mai completa perquè Madrid es reserva la darrera paraula en la cessió de competències a les autonomies— les autoritats educatives catalanes han intentat racionalitzar aquest àmbit, en paral·lel a les creixents reclamacions de les associacions empresarials pel dèficit de la formació tècnica a Catalunya.

No obstant les bones intencions i els importants recursos destinats a la formació tècnica, i un cert èxit en l'augment del nombre d'estudiants, els resultats estan lluny de ser els desitjats: segons un estudi recent de PIMEC, l'economia catalana només ofereix un 23,4% de llocs de treball de nivell alt (universitari), mentre que la població ocupada amb aquest nivell formatiu és molt superior, de fins al 44%. Per contra, l'oferta de llocs de treball de nivell mitjà (perfil tècnic) és del 36,5%, però la població ocupada d'aquest nivell és molt inferior, de només el 22,6%.

Per a fer front a aquests desequilibris educatius, és necessari fer-ho des d'un enfocament global, que consideri totes les fases de l'educació, però també l'estructuració del mercat de treball i, per què no, la política migratòria. Convindria repensar l'actual sistema de valors que preval en una majoria de centres educatius que, d'alguna manera, aïllen els alumnes de la realitat del món del treball.

També seria pertinent plantejar un canvi de paradigma sobre la valoració de formacions i professions, totes dignes i respectables. L'abandonament dels prejudicis sobre el desprestigi de les activitats manuals o físiques passa perquè accedeixin a la universitat aquells més inclinats a l'activitat intel·lectual i, consegüentment, millor preparats.

Pel que fa a la formació tècnica, el canvi de paradigma haurà d'implicar que els que la segueixen ho facin pel prestigi associat i no per ser l'opció per descart. Així mateix, tant

aquells que decideixen invertir en la universitat com especialment aquells que ho fan en la formació tècnica, han de tenir garanties d'estabilitat en el mercat de treball; per exemple, evitant l'entrada massiva de treballadors estrangers, com ha succeït durant els anys del *boom*. Si bé aquests, per la seva baixa qualificació, no serien competència directa, sí que poden desincentivar la inversió en maquinària per a substituir mà d'obra barata (la substitució de mà d'obra barata per maquinària acaba creant llocs de treball de major qualificació, ja sigui directament o indirectament).

Catalunya hauria de poder disposar de la capacitat d'afrontar la seva política educativa. Que fos el Parlament qui fixés els límits, i les institucions catalanes el marc. Amb la independència de Catalunya, si es contempla la realitat de forma global, es consideren totes les circumstàncies que hi concorren i es busquen les interrelacions, el salt qualitatiu en l'oferta formativa serà possible.

Gener de 2017